

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди  
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права  
імені професора О. І. Процевського

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Завідувач відділу аспірантури  
і докторантури



Разуменко І.В. \_

«30» серпня 2021 року

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОБЛЕМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС ТА УКРАЇНИ

---

рівня вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

галузі знань 08 Право

спеціальності 081 Право

освітня програма 081 Право

Шифр за навчальним планом 1.5

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Проблеми гармонізації законодавства ЄС та України», затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол від № 6 від «29» червня 2021 року.

**Розробник програми: Олена Вячеславівна Москаленко**

доктор юридичних наук, професор, завідувач  
кафедри цивільно-правових дисциплін і  
трудового права імені проф. О. І. Процевського

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін і  
трудового права імені професора О.І. Процевського

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1.

Завідувач кафедри



доктор юридичних наук, професор Москаленко О.В.

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Мова викладання: Українська		2023-2024	2023-2024
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <b>08 Право</b> (шифр і назва)	Вид дисципліни Обов’язкова (цикл професійної (спеціальної) підготовки)	
	Спеціальність  081 Право		
Модулів – 1	Освітня програма <b>081 Право</b> (шифр і назва)	<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 4		3	
Загальна кількість годин – 120		<b>Семестр</b>	
	5,6	5,6	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	Рівень вищої освіти: <u>третій (освітньо-науковий)</u>	<b>Лекції</b>	
		16	6
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		24	10
		<b>Лабораторні</b>	
		<b>Самостійна робота</b>	
		80	104
		<b>Індивідуальні завдання:</b> 0 год.	
Вид контролю:			
		іспит	іспит

Інформація про викладача



## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

### **Мета та завдання навчальної дисципліни**

Метою викладання навчальної дисципліни «Проблеми гармонізації законодавства ЄС та України» є: отримання теоретичних знань щодо методології та процесу гармонізації законодавства ЄС та України і формування відповідних практичних навичок.

Завданнями дисципліни є: поглибити знання у сфері гармонізації законодавства з урахуванням особливостей євроінтеграційних процесів у сучасних умовах; формування знань щодо методології гармонізації законодавства, принципів, методів і техніки конвергенції законодавства, уміння на практиці застосовувати здобуті знання щодо гармонізації законодавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати комплексні наукові проблеми у галузі права, формувати концептуальні та методологічні знання у сфері юридичної науки, впроваджувати і примножувати загальнолюдські правові цінності, навчати правовим доктринам та принципам, на яких базується право, його тлумачення та особливості застосування.

ЗК 3. Здатність визначати світоглядні, методологічні та соціокультурні основи наукових досліджень.

ФК 1. Здатність аналізувати теоретичні та методологічні проблеми юридичної науки.

ФК 3. Здатність визначати та розв'язувати актуальні проблеми сучасної юридичної науки за напрямом дослідження.

ФК 4. Здатність оцінювати та аналізувати правові явища та правовідносини на дослідницькому рівні.

ФК 5. Здатність виявляти проблеми правового регулювання суспільних відносин та пропонувати шляхи їх вирішення.

ФК 6. Здатність визначати та оцінювати стан гармонізації законодавства Європейського Союзу та України на дослідницькому рівні.

ФК 7. Здатність розуміти та впроваджувати у дослідницьку та педагогічну діяльність принцип заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності.

ФК 8. Здатність виявляти та критично оцінювати наукові та законодавчі колізії, що не відповідають реаліям правової дійсності.

ФК 9. Здатність добирати, аналізувати та систематизувати законодавство та правозастосовну практику, що складає емпіричну основу дослідження.

## **3. Передумови вивчення дисципліни**

Проблеми правового регулювання приватних та публічних відносин, Правова герменевтика, Методологія проведення наукових досліджень у галузі права.

## **4. Результати навчання за дисципліною**

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких програмових результатів навчання:

ПРН 1. Знати та розуміти основні юридичні школи, провідні класичні і сучасні доктрини, тенденції подальшого розвитку юридичної науки.

ПРН 2. Знати нормативно-правові акти та юридичну практику за напрямом наукового дослідження.

ПРН 7. Використовувати сучасні наукові, нормативно-правові та інші інформаційні джерела для оцінки стану вивченості об'єкта досліджень і актуальності наукової проблеми.

ПРН 8. Визначати відповідність та взаємозв'язок національного законодавства й вітчизняної науки до правових стандартів і академічної доктрини Європейського Союзу.

ПРН 11. Здійснювати вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, здобувачами, науковою спільнотою, суспільством в цілому.

ПРН 12. Визначати свої права і обов'язки як громадянина України, члена громадянського суспільства та наукового співтовариства.

## **5. Програма навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль. 1. Теоретичні засади гармонізації законодавства.**

Тема 1. Теоретичні засади гармонізації законодавства.

Поняття і сутність гармонізації законодавства. Форми гармонізації законодавства (адаптація, імплементація, стандартизація). Принципи гармонізації законодавства. Види гармонізації законодавства.

Статична гармонізація (гармонізація змісту законів) та динамічна гармонізація (гармонізація дії законів).  
Acquis communautaire.

**Змістовий модуль 2. Проблеми гармонізації трудового законодавства та законодавства про соціальний захист**

Тема 2. Проблеми гармонізації трудового законодавства.

Гармонізація законодавства, що регулює виникнення, зміну та припинення трудових відносин.  
Гармонізація законодавства, що регулює вирішення трудових спорів та конфліктів.

Тема 3. Проблеми гармонізації законодавства про соціальний захист.

Гармонізація законодавства, що регулює соціальний захист окремих груп населення (працівників поліції; осіб з сімейними обов'язками; безробітних).

**Змістовий модуль 3. Проблеми гармонізації кримінального та адміністративного законодавства.**

Тема 4. Проблеми гармонізації кримінального законодавства.

Гармонізація законодавства, що регулює Призначення покарання та звільнення від покарання та його відбування. Гармонізація законодавства, що регулює кримінальну відповідальність за злочини проти основ національної безпеки. Гармонізація законодавства, що регулює кримінальну відповідальність за бездіяльність військової влади. Гармонізація законодавства, що регулює кримінальну відповідальність за корупційні злочини.

Тема 5. Проблеми гармонізації адміністративного законодавства.

Гармонізація законодавства, що визначає адміністративно-правовий статус центральних органів виконавчої влади. Гармонізація законодавства, що визначає організаційно-правові засади державного управління у сфері альтернативної енергетики. Гармонізація законодавства, що визначає адміністративно-правові засади надання безоплатної правової допомоги.

**Змістовий модуль 4. Проблеми гармонізації законодавства із Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.**

Тема 6. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині:

1. Політичної асоціації та безпекової політики;
2. Юстиції, свободи та безпеки;
3. Торгівлі;
4. Економічного співробітництва;
5. Фінансового співробітництва;
6. Загальних та інституційних положень.

**6. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади гармонізації законодавства.</b>												
Теоретичні засади гармонізації законодавства	18	2	4			12	18	2	2			14
Разом за модулем 1	18	2	4			12	18	2	2			14
<b>Змістовий модуль 2. Проблеми гармонізації трудового законодавства та законодавства про соціальний захист</b>												
Проблеми гармонізації трудового законодавства	20	4	4			12	20	2	4			14
Проблеми гармонізації	18	2	4			12	18					18

кримінального та адміністративного законодавства.												
Разом за модулем 2	38	6	8			24	38	2	4			32
<b>Змістовий модуль 3. Проблеми гармонізації кримінального та адміністративного законодавства.</b>												
Проблеми гармонізації кримінального законодавства	18	2	4			12	18					18
Проблеми гармонізації адміністративного законодавства	18	2	4			12	18					18
Разом за модулем 3	36	4	8			24	36					36
<b>Змістовий модуль 4. Проблеми гармонізації законодавства із Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.</b>												
Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію	28	4	4			20	28	2	4			22
	28	4	4			20	28	2	4			22

## 7. Самостійна робота

№ п/п	Опис завдання	Час для виконання (год.)	Критерії оцінювання
1.	Підготовка доповіді на тему Проблеми гармонізації законодавства в сфері (обрати сферу, що відповідає тематиці наукового власного наукового дослідження)	40	Виступ на практичному занятті. Оцінюванню підлягає як висвітлення питань обраної теми, так і ораторське мистецтво доповідача.
	<i>Разом</i>		<i>Максимальна кількість балів – 32</i>

## 8. Контроль навчальних досягнень

### Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2		Модуль3		Модуль4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій									
Відвідування семінарських занять									
Відвідування практичних занять									
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	12	2	2	4	4	4	4	2	2
Виконання завдань для самостійної роботи	32								
Виконання модульної роботи	16	1	4	1	4	1	4	1	4
Р а з о м	60								
Максимальна кількість балів									

### Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Тривалість проведення: 20 хвилин у межах практичного заняття у формі усної співбесіди з тематики модуля.

Максимальна кількість балів: 16 балів.

### Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Іспит

Форма проведення: усна.

Тривалість проведення: 2 години.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

### Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття і сутність гармонізації законодавства.
2. Форми гармонізації законодавства (адаптація, імплементація, стандартизація).
3. Принципи гармонізації законодавства.
4. Види гармонізації законодавства. Статична гармонізація (гармонізація змісту законів) та динамічна гармонізація (гармонізація дії законів).
5. *Acquis communautaire*.
6. Проблеми гармонізації кримінального законодавства: загальна характеристика.
7. Гармонізація законодавства, що регулює призначення покарання та звільнення від покарання та його відбування.

8. Гармонізація законодавства, що регулює кримінальну відповідальність за злочини проти основ національної безпеки.
9. Гармонізація законодавства, що регулює кримінальну відповідальність за бездіяльність військової влади.
10. Гармонізація законодавства, що регулює кримінальну відповідальність за корупційні злочини.
11. Гармонізація законодавства, що визначає адміністративно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.
12. Гармонізація законодавства, що визначає організаційно-правові засади державного управління у сфері альтернативної енергетики.
13. Гармонізація законодавства, що визначає адміністративно-правові засади надання безоплатної правової допомоги.
14. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині політичної асоціації та безпекової політики
15. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині юстиції, свободи та безпеки;
16. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині торгівлі
17. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині економічного співробітництва
18. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині фінансового співробітництва
19. Гармонізація законодавства України із Угодою про асоціацію в частині загальних та інституційних положень.

## Шкала відповідності оцінок

### Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
<b>A</b>	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
<b>B</b>	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
<b>C</b>	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
<b>D</b>	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
<b>E</b>	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
<b>FX</b>	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
<b>F</b>	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

## 9. Методичне забезпечення

Навчальна програма «Проблеми гармонізації законодавства України та ЄС»  
 Силабус навчальної дисципліни «Проблеми гармонізації законодавства України та ЄС»  
 Інформаційні матеріали з курсу на платформі Moodle

## 10. Література



1. Москаленко О.В., Лук'янчиков О.М. Гармонізація стандартів соціального забезпечення в Україні з Європейською соціальною хартією. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 2. С. 131-134. URL: [http://www.lsej.org.ua/2\\_2021/33.pdf](http://www.lsej.org.ua/2_2021/33.pdf)
2. Москаленко О.В. Загальновизнані європейські вимоги до соціального страхування населення. Право та інновації. 2014. № 4 (8). С. 132-141. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/03/Moskalenko8.pdf>
3. Москаленко О.В. Основні напрями вдосконалення правового регулювання житлового забезпечення поліцейських в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди "Право". 2020. Вип. 32. С. 60-65. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/law/article/view/3376>
4. Inshyn M., Moskalenko O. Ensuring freedom of labor in Ukraine in the context of labor emigration. Baltic Journal of Law & Politics. 2018. vol. 11. iss. 2. p. 1-31. URL: <https://sciendo.com/pdf/10.2478/bjlp-2018-0009>
5. Право соціального забезпечення: навч. посіб. / О.В. Москаленко, О.М. Лук'янчиков, Д.О. Новіков. Харків: Юрайт, 2021. 184 с.
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984\\_011](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011).
7. Звіти про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu/zviti-pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu>
8. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21 листопада 2002 року № 228-IV.
9. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України № 1629-IV від 18 березня 2004 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
10. Про Концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1496-99-%D0%BF#Text>
11. План дій «Україна - Європейський Союз» від 12 лютого 2005 р. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994\\_693](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_693)
12. Про затвердження Методики визначення критеріїв євроінтеграційної складової державних цільових програм. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 16.03.2005 р. № 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0438-05#Text>
13. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня. 2004 р. № 1906-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
14. Гармонізація законодавства України і законодавства ЄС: наближення загальноправової термінології : монографія / К. О. Трихліб. Х. : Право, 2015. 224 с.
15. Петров Р. Транспозиція *acquis* Європейського Союзу у правові системи третіх країн: Монографія. К.: Істина, 2012. 364 с.
16. Бедова О. А. Організаційне забезпечення адаптації законодавства України до *acquis* ЄС. 2019. Дис.канд.юр.наук. 256 с.
17. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 23 листопада 2017 року) : у 2 ч. Полтава : Россава, 2017. Ч. 1. 245 с.
18. Дубас Т. В. Гармонізація національного трудового законодавства про звільнення працівників до законодавства ЄС : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпропетровськ, 2016. 20 с.
19. Рекомендації для українських органів державного управління щодо наближення українського законодавства до права ЄС. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/pravo-yes/rekomendatsii-nablyzhennia>

## Додаткові ресурси

1. URL: <http://www.un.org.ua/ua/> - Представництво ООН в Україні
2. URL: <http://www.europarl.europa.eu> - Європейський парламент.
3. URL: <http://www.coe.int> - Рада Європи
4. URL: <http://echr.coe.int/> - Європейський суд з прав людини
5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
6. URL: <http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України
7. URL: <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

8. URL: <http://mvs.gov.ua> – Міністерство внутрішніх справ
9. URL: <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
10. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
11. URL: <http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
12. URL: <http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
13. URL: <http://www.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія